Kavulu Venkata
Parvateeshwara

Haaravali

Москва
Книга по Требованию

УДК 190
ББК 192

Kavulu Venkata Parvateeshwara
Haaravali / Kavulu Venkata Parvateeshwara – М.: Книга по Требованию, 2011. – 49 с.

ISBN 1149912324

ISBN 1149912324

© Издание на русском языке, оформление, « YOYO Media», 2011
© Издание на русском языке, оцифровка, « Книга по Требованию», 2011

Эта книга является репринтом оригинала, который мы создали специально для Вас, используя запатентованные технологии производства репринтных книг и печати по требованию.

Сначала мы отсканировали каждую страницу оригинала этой редкой книги на профессиональном оборудовании. Затем с помощью специально разработанных программ мы произвели очистку изображения от пятен, клякс, перегибов и попытались отбелить и выровнять каждую страницу книги. К сожалению, некоторые страницы нельзя вернуть в изначальное состояние, и если их было трудно читать в оригинале, то даже при цифровой реставрации их невозможно улучшить.

Разумеется, автоматизированная программная обработка репринтных книг – не самое лучшее решение для восстановления текста в его первозданном виде, однако, наша цель – вернуть читателю точную копию книги, которой может быть несколько веков.

Поэтому мы предупреждаем о возможных погрешностях восстановленного репринтного

Серия Книжный Ренессанс
www.samizday.ru/reprint

భావముల నక్షరము నాడఁ ◆ బడుచునుండు.

ఆత్మనిర్వృతికో, పర ◆ మాత్మసేవ
నరయుటకో, పరమాత్మ తా ◆ నగుటకో యికో
సంతరింపంగఁదగిన వి ◆ జ్ఞానమునకు
సాధనంబైనదల్ల య ◆ క్షరముకాదె ?

ఒకనిఁ బ్రేమించి తనుకీర్తి ◆ నోముటకును
నొకనిఁగోపించి తనుకీర్తి ◆ నొంచుటకును
వలఁతియైయున్న నరపాల ◆ పరునిచేతి
కలమునకుఁ గల్గుశక్తియ ◆ క్షరముకాదె ?

జగతిఁబుట్టింప, రక్షింప ◆ సమయఁజేయఁ
గర్తృకర్తృక్రియాశూన్య ◆ గతివెలుంగు
పరమతేజంబు నక్షర ◆ వాచ్యమొకద!

ప్రకృతి జీవులలోన నీ ◆ శ్వరుని వెనుక
నిలువఁబడియున్న మానవ ◆ కులము నెల్ల
నెలమిఁబై మెట్టునెక్కింపఁ ◆ గలుగుటకును
సాధనంబైన దక్షర ◆ జ్ఞానమొకద!

సృష్టికర్తకు నీజగ ◆ త్సృష్టివేళఁ
దత్తమచిత్త విజ్ఞానంబు ◆ దనరఁజేయు
నేమహాశక్తి ? యట్టివా ◆ ణీమతల్లి

యక్షరాకృతియే గదా ♦ యరసిచూడ !
నీలములు, రత్నములు, గుణ ♦ నియతిఁజేసి
పరిబలియును నలంకార మా ♦ తరిముఁగాని
సార్థకమ్ములు, నుతపర ♦ మార్థకములు
నైన యక్షరవర్ణతు ♦ ల్యంబులగునె ?
అక్షరంబీజగద్వ్యవ ♦ హారమునకు
నెన్నియొ పదంబులను సృష్టి ♦ యించుచుండ
నలపరబ్రహ్మలోకయా ♦ తార్థమనుచుఁ
బ్రాణికొక కొన్నియొసఁగుటే ♦ పాటిఘనత.
విశ్వమెల్లను వార్తచే ♦ వెలయుచుండు
వార్తవెలయును పత్రికా ♦ వ్యాప్తివలన
పత్రికాస్ఫూర్తియక్షరా ♦ వాప్తిఁగలుగుఁ
గాన నక్షరమే జగ ♦ త్కల్పకంబు.
అక్షరమువాణికాధార ♦ మగునొ ? వాణి
యక్షరంబున కాధార ♦ మగునొ ? యక్ష
రాకృతియె వాణియొ ? యెఱింగి ♦ యానతిండు
పదమ లాక్షర తత్త్వవి ♦ జ్ఞానులార !

క వి గీ త ము.

కవిలోకవిహారమునఁ గవి • కవితవలన
[illegible] క్తిఁ జెందుట • గలుగుచుండుఁ
[illegible]త్రిత మధురవ • స్తువులు లేవు
[illegible]త్రిత ధన్యమా • నవులు లేరు.
[illegible] వృత్తులశ • బ్దములఁ గూర్చి
[illegible] పరి[illegible]ధకా • ర్థములఁ గూర్చి
[illegible]మోద మధురభా • వములఁ గూర్చి
[illegible]హారలసదలం • కృతులఁ గూర్చి
[illegible]క్త్రసు మధుర • ధ్వనులు సెలఁగ
[illegible]సుకుమార • శయ్యలలర
[illegible]ష్ట చాతురీ • రీతు లెసఁగఁ
[illegible]త వివిధక • ల్పనలు వెలయఁ
[illegible]కరి మెఱపులు • మెఱసినట్లు
[illegible] సోనలు • గురిసినట్లు
[illegible] సౌరభమెల్లెడ • దొరసినట్లు
[illegible]హితమై మానితంబైన • మనసుతోడ
[illegible]మై పావనంబైన • పల్కుతోడ

దివ్యమై తీయతేనైన • దృష్టితోడఁ
బదములు నిరర్థకంబులై • గమరకుండఁ
బాదలు రసభావములు చెక్క • చెదరకుండ
సుస్వభావ మాధుర్యంబు • సుడియకుండఁ
గావ్యదోషంబు లెంతయు • గవియకుండ.
భావముఁ గరంచు దృశ్యకా•వ్యములనైనఁ
జవులఁ బుట్టించు శ్రవ్యకో•శములనైనఁ
దానవస్త్రాళిఁ బోలుప•ద్యములనైనఁ
హారహారాళిఁ బోలుగ•ద్యములనైన
మహితగతిఁ వ్రాయుమా! వ్రాయు•మా! కవీంద్ర!
ప్రకృతి నీతోడునీడయై • పలుకుచుండె
స్పష్టచిత్తత గల దంతె • చాలు నీకుఁ
గావ్యనిర్మాణమునఁ బరి•కరము లరసి
చూచుకొన నేల? కవితనీ•సొమ్ము కాదె!
భావనాబల మున్నది • ప్రకృతియున్న
దిష్టముండినఁ బదముల•కేమి కొఱఁత?
వారిదవిహారసగ శృంగ•పదము లరసి
పాదు జలపూర్ణసదనదీ•పదము లరసి
పంకజామోదకాసార•పదము లరసి

సదమల స్నిగ్ధసైకత◆పదము లరసి
పావనతపోవనాశ్రమ◆పదము లరసి
భవ్యతరమందిరారామ◆పదము లరసి
భవనగోపుర పట్టణ◆పదము లరసి
సార్థకంబుగ భావించి◆సరసకావ్య
మొకటివ్రాయుము! వ్రాయుము! ◆ సుకవిచంద
సమదకోకిల కలకూజి◆తములలోనఁ
బరిముదిత మయూర కేకార◆వములలోనఁ
బంజరశుకీశుకానులా◆పములలోన
సుమసమారోహ దళిశింజి◆తములలోన
పక్షపాద పరిచారార◆వములలోనఁ
దుములకల్లోల జలధిఘో◆షములలోన
ధరణీధర నిర్ఝరపరిపా◆తములలోన
విమలతటినీ తరంగవే◆గములలోన
సుమధురానిల సంచాల◆నములలోనఁ
దరుణకాదంబినీ గర్జి◆తములలోనఁ
బరికృతి యవ్యక్త మంజుల◆ధ్వనులు నెఱపి
వినుచుచున్నది చెవియొగ్గి◆వినుము! వినుము!
రమణ నొక నారి నీలాంబ◆రంబుఁదాల్చి

లీల నొకసారి మేఘమా♦లికలఁ దాల్చి
ప్రీతి నొకసారి చుక్కల♦పేరుదాల్చి
పరగనొకసారి క్రొన్నెల♦వంకఁ దాల్చి
వరుసనొకసారి సస్యగ♦ర్భంబుఁ దాల్చి
సరస నొకసరి బాలభా♦స్కరునిఁ దాల్చి
గడియకొకరీతిగా నలం♦కార సరణి
నెఱపుచున్నది ప్రకృతినీ♦నికటమందు
లసదలంకారముల లక్ష్య♦లక్షణములఁ
దెలిసియుంటి విఁ కేమికా♦వలయు నీకు ?
కమ్రపుష్పాడి నెత్తావి♦గుమ్మరించి
వేగుఁబోకలఁ దెమ్మెరల్♦వీచునపుడు
ప్రౌఢకాంతల ప్రణయకో♦పములు దీరఁ
గాక్కొరోయని తొలుకోడి♦కూయునపుడు
కాఱుచీఁకటి గుంపులఁ♦గడలఁద్రోసి
తూర్పునఁబ్రభాతకాంతులు♦తోఁచునప్పు
డుదయశైలంబు మాటున♦నుండి బాల
సూర్యుఁడల్లనల్లనఁ ద్రొంగి♦చూచునప్పు
డరుణకిరణంబు లల్లనఁ♦దరులమీఁద

నలరు పవడంపుఁ దీవల♦నల్లునపుడు
ప్రకృతికాంత ప్రసన్నభా♦వంబుఁ దాల్చి
కలవిహంగమ రుతములఁ♦గులుకునపుడు
విమలవరా నీహృదంతరా♦ళమున నెన్ని
యెన్నియూహాలు తట్టునో♦యెవరి కెఱుక!
కలికి చూపుల నెంతరా♦గంబు గలదొ
వెలఁది నవ్వులలో నెంత♦చలువ గలదొ
విరిశరంబులలో నెంత♦చుఱుకు గలదొ
కాంచి తెలుపంగ వలఁతినీ♦కవితగాదె!
సమయ సముచిత నవరస♦స్యందనమున
హృదయకేదారముల నెల్లఁ♦బదను చేసి
లలితనీతి బీజంబులఁ♦జిలుకరించి
మొలకలెత్తింపఁగాఁగృషి♦సలుపుమయ్య!
నీతితత్త్వబోధకుఁడవై♦నెగడునపుడు
తోఁచి నన్నిత్రోవల నీవు♦ద్రొక్కవచ్చు
లేదు నిర్బంధమనఁగనీ♦లేఖినికిని
కలదుగాదె "నిరంకుశాః♦కవయ" యనుట
వెలయు ప్రకృతికిఁ బరిమితి♦కలనుగాని
భావనాప్రకృతికి లేదు♦పరిమితిభువి
భావవీథి యనంతమై ♦ పరఁగుఁగాన

వివిధగతులఁ జరింపుమీ • కవివరేణ్య !
నిస్తులంబగు నీలేఖి • నీముఖంబు
కలుషపూర్ణమషీరస • కలితమయ్యు
నవరసంబులఁ జిల్కుచు • న్నది సతంబుఁ
గృతులచే పట్టుగలవారి • కేమికొఱఁత?
నీమనోభావముల నెల్ల • నేర్పుమీఱ
నక్షరాకృతి విలసిల్లు • నట్లుచేసి
మనసువెంబడి నీదులే • ఖిని చరింపఁ
గలుగఁగావునఁ గవిత పైఁ • దలఁపుఁ జేసి
ప్రకృతితత్త్వరహస్యని • ర్ణయముచేసి
యఖిలవస్తు గుణంబుల • నవధరించి
వివిధరూప స్వభావముల్ • విశదపఱచి
దేశకాలపాత్రంబులఁ • దెలియఁజెప్పి
సనయదుర్నయగతులశో • ధనము చేసి
కష్టసుఖసంతతుల నెల్ల • గణనఁ జేసి
పాపపుణ్యకర్మంబులఁ • బరిగణించి
యనుపమపవిత్ర చరితంబు • లనువదించి
సకలవిద్యుక్తధర్మముల్ • సంతరించి
సర్వశాస్త్రముల్ బోధింపఁ • జాలఁగలవు
సర్వధర్మముల్ వివరింపఁ • జాలఁగలవు

సర్వశక్తులు గలిగింపఁ • జాలఁగలవు
సర్వశుభముల సమకూర్పఁ • జాలఁగలవు
జగతి నీమాట మీఁదుగా • జరుగుచుండు
జగతి నీచేత సస్వార్థ • మగుచునుండు
జగతి నీచూపుత్రోవనే • చనుచునుండు
జగతి ధన్యుండనఁగ నీవె • సత్కవీంద్ర !

కావ్యగీతము.

సుకవిమూర్ధన్యభావబో • ధకములైన
లలితసూక్తుల నక్షరం • బులుగఁ జేయు
నిస్తులంబైన వరలేఖ • నీముఖంబు
సుప్రసన్నప్రభావంబుఁ • జూపుఁగాక !

రథ్యములఁ దోలిదినరాజు • రథముఁ ద్రిప్పి
మహిజనంబుల వడఁకించు • మంచువిప్పి
తరువరంబుల జీర్ణప • త్త్రములఁ దూసి
విశ్వమెల్లెడ నాశల • వెలయఁజేసి

విరిసరులతోడ నలరుఁదె ♦ మొగ్గలతోడఁ
దలిరుగొమ్మలతోడఁ గో ♦ కిలలతోడఁ
గమ్మపుప్పాళ్లతోడ భృం ♦ గములతోడ,
వల్లరులతోడ నిత్యోత్స ♦ వములతోడ
మేలిదినములతోడ యా ♦ మినులతోడ
నల్లనల్లన మధుమాస ♦ మరుగుదెంచె ;
నైననేమాయె శాశ్వత ♦ మైనదేది ?
కాంచుచుండంగ నిదియును ♦ గడచిపోవు ;
నిట్టిశిశిరవసంతంబు ♦ లేమిలెక్క ?
యెన్నికల్పాంతరంబులె ♦ న్నెన్నియుగము
లెన్నియేండ్లెన్నియయనంబు ♦ లెన్నిఋతువు
లెన్నినెలలెన్నిపక్షంబు ♦ లెన్నిదినము
లెన్నిరే లెన్నియామంబు ♦ లెన్నిగడియ
లెన్నినిమిషంబులీరీతి ♦ నేగినవియొ ?
వడివడిగఁబోవుకాలప్ర ♦ వాహమందుఁ
బోడముసుడిగండములలోనఁ ♦ బడిమునింగి
పాంచభౌతికవస్తుప్ర ♦ పంచమెన్ని
యెన్నిమార్పులనందలే ♦ దింతదనుక ?
ఎట్టయెదుటనో, వెనుకనో ♦ యెఱుకపడి